

Peetri kivi lugu

Aastasadu tagasi elas Haapsalu lähistel nägus ja tugeva kehaehitusega noormees. Mehehakatist kandis nime Peeter. Peeter elas paarkümmend kilomeetrit Haapsalust väljas Männiku talus. Pesapaik oli tuntud eelkõige selle inetu ja vaese väljanägemise poolest. Arvatavasti oli tegu kogu piirkonna kõige nukramas seisus olev taluga. Peetri vanemad olid aga ammu siit ilmast lahkunud ja jätnud oma ainukesele pojale vana ja väsinud elukoha.

Abiellumisikka jõudnud Peeter oli senini suures leinas ning võibolla ka selletõttu ei olnud nooruki kunagised õpitulemused kiita ja nüüdki ei leidnud ta ka kusagilt tööd, millega elatist teenida. Sobiva töökoha leidmine olekski olnud ime, sest Peetrit ei olnud keegi juba aastaid külas näinud. Olgu põhjuseks siis kas kaotusvalu või häbitunne nukras seisus oleva peavarju ees, aga noormees kodust ei lahkunud. Naabrimees Juhan viis orvule paar korda nädalas toitu ja vett, et vaene poiss elevate kirjast ei lahkuks. Peetri isa ja Juhan olid väga head sõbrad olnud ning juba enne poja sündi oli üleaedne lubanud õnnetuse korral lapse eest hoolitseda ja seda ta nüüd järjekindlalt tegigi.

Peale Juhani oli veel üks inimene, kes Peetrist väga hoolis. See oli küla kõige ilusam ja rikkamast perest pärit Luise. Luise oli külavanema noorim tütar. Ta oli sihvakas, heledate juuste ja merevärvi siniste silmadega noor tütarlaps. Samuti oli ta kõigi kohalike poiste unistus. Näitsik aga seevastu oli juba lapsest saadik Peetrit ihaldanud. Noored olid juba päris pisikestena alatasa koos, kuid pärast traagilist õnnetust ei olnud poiss enam tüdrukuga sõnakestki rääkinud. Kätte oli jõudnud aga abiellumisaeg, kuid kõik kosjalased, kelle isa tütrele välja oli valinud, osutusid Luisele sobimatuks. Niisiis tegigi isepäine Luise ootamatu otsuse ja läks ise Peetrile kosja.

Jõudnud vaese orvu maja ette, kõhkles veel näitsik hetkeks, kuid otsustas siiski õnne proovida. Peeter istus määrdunud akna ees, kust oli peaaegu võimatu välja näha. Tüdruk istus kunagise mängukaaslase kõrvale ja avaldas poisile armastust. Kui ülestunnistus oli tehtud, löid ka Luisele üllatuseks Peetri silmad üle aastate särama. Nüüd oleks poiss

nagu kogu kunagi kaotatud elurõõmu tagasi saanud ja tõenäoliselt oligi, sest tütarlaps oli ka tema eluarmastus, kuid vaesest perest pärit Peeter ei olnud kunagi julgenud küla jõukaima pere tütrele kosja minna. Lahkudes ei suutnud ülepea armunud Luise kaaslase eest enam midagi varjata ning ütles ausalt, et oli tulnud nooruki juurde salaja.

Koos läks armunud paar tüdruku isa käest abiellumiseks nõusolekut paluma, kuid seda nad paraku ei saanud. Külavanem oli vihast lõhkemas, sest Peetril ei olnud isegi tööd. Rääkimata tema lohakast väljanägemisest ja lagunevast eluasemest. Luise palus nuttes isa ning väitis, et ei suuda meheta enam päevagi elada. Muidugi hoolis isa oma noorimast tütrest väga ja tahtis talle ainult parimat, kuid soovis ka, et väljavalitu suudaks peret üleval pidada. Niisiis pakkuski külavanem välja, et kui Peeter leiab endale vaid nelja päevaga töö, siis annab ta ka nõusoleku oma noorimal tütrele mehele minna.

Peeter jooksis nuttes koju, sest teadis, et nüüd on pulmaplaanid tühistatud. Oli võimatu leida tööd ilma mingisuguse hariduseta. Koju jõudnud, võttis vihane ja kurb noormees kätte hiiglasliku kivi ja viskas selle vastu õunapuud, mis koos juurtega maast välja tuli ning pikali kukkus. Peeter oli väga üllatunud, sest kivi, mida ta just visanud oli, kaalus silma järgi vähemalt pool tonni. Veel suuremas hämmingus oli teisel pool aeda seisev Juhan, kes kohe poisi juurde jooksis, kontrollimaks, et ta ikka terve oleks. Peeter oli aga täiesti terve, ilma ühegi vigastuseta. Kui Juhan oli ehmatusest toibunud, tuli talle meelde jutt, mida oli linnas käies kuulnud. Nimelt plaaniti Haapsalu ümber ehitama hakata kivimüüri ja selleks oli vaja suuri kive tassida. Kuid ka kümme meest ei suudaks tõsta korraga sellist kivi, nagu Peeter seda ennist teinud oli.

Kuna aega oli vähe, asus Peeter juba samal õhtul naabripoisi ja tema hobukaarikuga linna poole teele. Kohale jõudes otsisid nad koos üles kohalikud mungad, kes müüri rajada tahtsid. Munkadel vajusid suud ammukile, kui nad meeste jutustatud imeloost kuulsid. Kuid pärast Peetri etteastet umbes paarisaja kilogrammise kiviga ei jäänud neil muud üle, kui Peetri võlujõudu uskuda. Poisi õnneks sai ta kohe tahetud töökoha ja nii hakkasidki naabrid kodukülla tagasi sõitma, et veel õigel ajal külavanema jutule saada.

Paari aasta pärast olid Luise ja Peeter abielus ja naine ootas ka oma esimest last. Õnnelik mees kandis juba kaks aastat külast linna suuri kive ning nüüd hakkas lõpuks lähenema ka linnamüüri valmimine. Peeter ärkas sel hommikul eriti vara, et viimast kivimürakat linna viima hakata. Ta jättis naise ja veel sündimata lapsega hüvasti, võttis vana õunapuu juurest hiiglasliku kivi, mille ta aastaid tagasi sinna vihahoos visanud oli, ning asus teele. Mees oli läbi tuttava metsatuka linna poole lähenemas, kui järsku kivikolakas sülest maha kukkus. Peeter üritas korduvalt kivi üles tõsta, kuid pärast mitmeid tulutuid üritusi sai ta aru, et on võimed kaotanud. Maha istudes ja seljaga vastu kivi toetades hakkas murtud mees nutma.

Just sellepärast saab Haapsalu lähistel Paralepa metsas näha suurt kivirahnu, mis on seal juba aastasadu üksikult seisnud. Nüüd kutsuvad inimesed seda kunagise kangelase järgi just Peetri kiviks. Kui olla õige tasa ja tähelepanelikult kuulata, võib ehk siiani kuulda, kuidas Peeter kivi juures nutmas käib. Liikvel on ka jutud, et mõned on kivile toetuvat halisevat meest isegi näinud ja tema juurde läinud. Kuid juba enne, kui jõutakse küsida, kas kõik on korras, on salapärane hing läinud.

Linda Naudi 10.m

Läänemaa Ühisgümnaasium

Juhendaja: Monika Undo